

Icke transformeert 'Oedipus' tot een sombere, moderne thriller in een realistische entourage

THEATER

Toneelgroep Amsterdam

Oedipus

★★★★★

Sophocles' 'Oedipus' (± 430 v.Chr.) gaat over de koning in spe van Thebe, die zonder het te weten de grootste misdaden heeft begaan. Het draaide bij de Griekse tragedieschrijver om de vraag of de mens in staat is zijn lotsbestemming te beïnvloeden. De jonge Britse regisseur Robert

Icke is daar in zijn bewerking bij Toneelgroep Amsterdam behoorlijk somber over. Hij trekt het verhaal naar het hier en nu, maakt er een Borgen-achtige thriller van en laat zo zien dat ook de moderne 'maakbare' mens zijn lot nooit in eigen hand heeft. Oedipus (Hans Kesting) wordt door Icke neergezet als pragmatisch politicus aan de vooravond van de verkiezingsuitslag. De polls zijn goed, er heerst een feeststemming. Geen twijfel mogelijk: Oedipus gaat het land leiden. Aan ambi-

tie geen gebrek en aan idealen ook niet: hij wil een goed leider zijn. Maar zijn belofte om de waarheid achter de dood van zijn voorganger Laius te achterhalen, stuit op verzet van spindoctor Creon (Aus Greidanus jr.). Door een voorspelling van de ziener Tiresias (Hugo Koolschijn) rust er bovendien een doem op de overwinning. Hoe rationeel en integer hij ook met de precaire onthullingen uit het onderzoek naar de dood van Laius wil omgaan, hij blijkt 'ziende blind' geweest en kan maar geen

Hans Kesting (Oedipus) en Marieke Heebink (Iocaste) FOTO JAN VERSWEYVELD

vat op de ontwikkelingen krijgen. Zijn vrouw Iocaste (Marieke Heebink) is niet voor niets continu op zoek naar haar bril, terwijl op de achtergrond het kantoor op weg naar de eindzege alvast wordt leegeruimd. Door aangewakkerde twijfel begint Oedipus' ogenschijnlijk perfecte familie ook barstjes te vertonen. Het actualiseren is met veel gevoel voor menselijk detail gedaan, wat bijvoorbeeld resulteert in een mooi vader-zoongesprek tussen Oedipus en Polynices (Harm Duco

Schut) over diens homoseksualiteit. In hoe Oedipus met de bejaarde Merope (Frieda Pittoors) omgaat, haar licht zeurende aanwezigheid wegwappert wegens tijdgebrek, zie je een pijnlijke hedendaagse moeder-zoonrelatie. Alleen de rol van de ziener is geforceerd in deze hyperrealistische entourage.

Onderkoelde waanzin

Maar wow, die acteurs! Hoe verder het kantoor wordt ontmanteld, hoe meer ruimte er vrijkomt voor

hun spel. Om in te lijsten is de scène waarin stukje bij beetje 'aankomt' dat Iocaste eigenlijk Oedipus' moeder is. Heebink en Kesting klauwen zich op de enig overgebleven nare kantoordesignbank in elkaar vast en gaan van ontzetting naar onderkoelde waanzin. Icke's keuze om met een flashback te eindigen, toen er nog sprake was van hoop en toekomst, is hardvochtig en poëtisch tegelijk. Hoe mooi is misschien de onwetendheid. **Alexander Hiskemuller**